

Dosarul nr. 3r-14/24
2-22083084-01-3r-17012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:
Președinte, judecătorul
Judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Universitatea de Stat din Comrat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Instituția Publică Universitatea de Stat din Comrat împotriva Inspecției Financiare cu
privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva încheierii din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibilul apelul depus de Universitatea de Stat din Comrat împotriva
hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 13 iunie 2022, Instituția Publică Universitatea de Stat din Comrat a depus
acțiune în contencios administrativ împotriva Inspecției Financiare cu privire la
anularea actului administrativ individual defavorabil.

A solicitat anularea prescripției nr. 5-08-20/09 din 21.03.2022 despre înlăturarea
încălcărilor a Inspecției financiare – direcția teritorială UTA Găgăuzia, depistate în
cadrul inspecției financiare la Universitatea de Stat din Comrat și a răspunsului la
cererea prealabilă din 10.05.2022 în partea ce tine de: a) obligarea restituirii în ordinea
stabilită a cheltuielilor ilegale în sumă de 363 194 de lei, rezultate în urma repartizării
incorecte a personalului didactic pe treptele de salarizare, urmare a intrării în vigoare a
HG № 1234 din 12.12.2018 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile
de învățământ care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică și b)
întreprinderea măsurilor privind restituirea prejudiciului în sumă de 2 193 de lei cauzat
instituției în rezultatul încălcării ordinii de realizare a activelor neutilizate în procesul
tehnologic; anularea răspunsului Inspecției Financiare Direcția Teritorială UTA
Găgăuzia la cererea prealabilă a USC din 13.05.2022.

Prin hotărârea din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins
acțiunea înaintată de Instituția Publică Universitatea de Stat din Comrat împotriva
Inspecției Financiare cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,
ca neîntemeiată.

La data de 20 iunie 2023, Universitatea de Stat din Comrat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Universitatea de Stat din Comrat împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 28 decembrie 2023 Universitatea de Stat din Comrat a depus recurs împotriva încheierii din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului a invocat că, instanța de apel prin decizia contestată nu a luat în considerare faptul că la materialele cauzei civile este prezentă cererea de apel depusă la data de 20 iunie 2023 împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a judecătorei Chișinău sediul Râșcani.

A relatat recurentul că din denumirea cererii de apel, aceasta a fost depusă ca fiind nemotivată. Însă, consideră că în cererea de apel din 20 iunie 2023, detaliat a expus motivele dezacordului cu hotărârea din 24 mai 2023 a instanței de fond. Astfel, cererea de apel depusă la data de 28 noiembrie 2023, în opinia recurentului, este suplimentară la cererea de apel depusă la 20 iunie 2023, întrucât conține motivele suplimentare ale dezacordului cu hotărârea instanței de fond.

A menționat recurentul că, cererea de apel cu motivele dezacordului cu hotărârea din 24 mai 2023 a instanței de fond, a fost depusă în termenul prevăzut de lege, adică la data de 20 iunie 2023, dar apelul din 28 noiembrie 2023 este suplimentul ei.

A indicat recurentul că prin decizia din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău i-a fost încălcat dreptul la accesul la justiție și la un proces echitabil.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 06 decembrie 2023, fiind notificată recurentului la data de 15 decembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 183).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Universitatea de Stat din Comrat s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 19 ianuarie 2024 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului depus de Universitatea de Stat din Comrat împotriva încheierii din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 198). Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de Universitatea de Stat din Comrat.

Studiind actele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Universitatea de Stat din Comrat împotriva încheierii din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă acțiunea înaintată de Instituția Publică Universitatea de Stat din Comrat împotriva Inspecției Financiare.

La 20 iunie 2023 Universitatea de Stat din Comrat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea integrală a acțiunii (f.d.122-134).

Prin încheierea din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Universitatea de Stat din Comrat împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrului legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că copia hotărârii motivate din 24 mai 2023 a instanței de fond a fost expediată la adresa de email a Universității de Stat din Comrat (kdu 91@mail.ru) la data de 27 octombrie 2023 (f.d.156).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene,

precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Sub acest, aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează modalitate de comunicare a actelor judecătorești prin mijloace electronice. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Prin urmare, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul primei instanțe demonstrează incontestabil că hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost notificată Universității de Stat din Comrat la data de 27 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice și se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Cu referire la argumentul recurentului precum că, cererea de apel (nemotivată), depusă la data de 20 iunie 2023, conține motivele de fapt și de drept și poate fi considerată ca cerere de apel motivată, iar cererea de apel (motivată) datată cu 28 noiembrie 2023, este suplimentară la cererea de apel depusă la 20 iunie 2023, întrucât conține motivele suplimentare ale dezacordului cu hotărârea instanței de fond, instanța de recurs menționează următoarele.

Motivarea cererii de apel reprezintă o activitate procesuală desfășurată de către apelant/recurent în scopul susținerii motivelor de netemeinicie a hotărârii instanței de fond contestate. Astfel, motivarea apelului determină limitele controlului judiciar extraordinar și conferă intimatului posibilitatea de a-și pregăti apărarea. Apelul poate fi motivat prin însăși cererea de apel sau printr-o motivare prezentată separat, dar în termenul prevăzut de lege pentru exercitarea acestei căi de atac.

Prin urmare, Completul notează că motivarea apelului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea hotărârii instanței de fond.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recurentul, Universitatea de Stat din Comrat, nu a formulat critici veritabile împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cererea de apel depusă la data de 20 iunie 2023, prin care să indice în mod expres în ce constă netemeinicia hotărârii contestate în raport cu soluția pronunțată de Judecătoria Chișinău,

sediul Râșcani, ori la argumentele indicate de instanță de fond în fundamentarea hotărârii pronunțate.

Or, instanța de recurs reține că cererea de apel depusă la data de 20 iunie 2023 de către Universitatea de Stat din Comrat, împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este una nemotivată.

Astfel, la caz, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului la Curtea de Apel Chișinău a început să curgă la 28 octombrie 2023 și a expirat la data de 26 noiembrie 2023 (zi de duminică), or, ultima zi de depunere a cererii de apel motivate fiind data de 27 noiembrie 2023 (zi de luni). Cu toate acestea, recurentul Universitatea de Stat din Comrat nu au respectat prevederile la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și au depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului, la data de 28 noiembrie 2023 (f.d.178).

La capitolul dat, instanța de recurs învederează că, termenul de procedură și modul instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel sunt prevăzute de norme imperative, și anume art. 232 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, care inter alia stipulează exhaustiv că „motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate”.

Cele menționate supra denotă faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc.

Corespunzător, Completul de judecată reiterează că având în vedere că recurentul Universitatea de Stat din Comrat, fiind conștientă că au depus împotriva hotărârii primei instanțe apel nemotivat, au prezentat motivarea apelului peste termenul prevăzut de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ.

La rândul său, art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Instanța de recurs, analizând argumentul invocat de Universitatea de Stat din Comrat, îl consideră neîntemeiat or, art. 232 din Codul administrativ, stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii, pe când începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este determinat de data notificării hotărârii motivate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cele menționate, denotă ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Universitatea de Stat din Comrat ca inadmisibil în temeiul art. 236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată precizează că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale

Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge recursul depus de Universitatea de Stat din Comrat și se menține încheierea din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Aliona Miron

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc